

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5.1
เรื่อง นำเสนอปัญหาและหัวข้อโครงการ
จำนวน 2 ชั่วโมง

1.สาระสำคัญและความคิดรวบยอด

ปัญหาหรือความต้องการที่มีผลกระทบต่อสังคม เช่น ปัญหาด้านการเกษตร อาหาร พลังงาน การขนส่ง สุขภาพและการแพทย์ การบริการ ซึ่งแต่ละด้านอาจมีได้หลากหลายปัญหา การวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา โดยอาจใช้เทคนิคหรือวิธีการวิเคราะห์ที่หลากหลาย ช่วยให้เข้าใจเงื่อนไขและกรอบของปัญหาได้ชัดเจน จากนั้นดำเนินการสืบค้น รวบรวมข้อมูล ความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การออกแบบแนวทางการแก้ปัญหา

2.ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

ตัวชี้วัด ว 4.1 ม.5/1 ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะจากศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากร ในการทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุปัญหาตามสถานการณ์ที่กำหนดได้อย่างชัดเจน
2. เลือกแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.สาระการเรียนรู้

- การระบุปัญหา
- การแก้ปัญหาด้วยการทำโครงการ

4.สมรรถนะสำคัญ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
3. ความสามารถในการคิด
4. ความสามารถในการแก้ปัญหา
5. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6.กิจกรรมการเรียนรู้ (การสอนแบบร่วมมือ: กิจกรรมกลุ่ม)

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูยกตัวอย่างปัญหาและให้นักเรียนร่วมกับวิเคราะห์ว่าปัญหานั้นควรทำโครงการในเรื่องใดหรือทำโครงการใด เช่น ปัญหาเรื่องมะม่วงที่เก็บเกี่ยวเน่าเสียเร็ว

ผลมะม่วงน้ำดอกไม้ที่เก็บเกี่ยวมาเกิดการสุก เน่าเสีย ระหว่างเก็บรักษาและรอการขนส่ง

มะม่วงน้ำดอกไม้ผลหนึ่งเกิดการสุก ทำให้มะม่วงที่เก็บรักษาในทีเดียวกันเกิดการสุกตาม

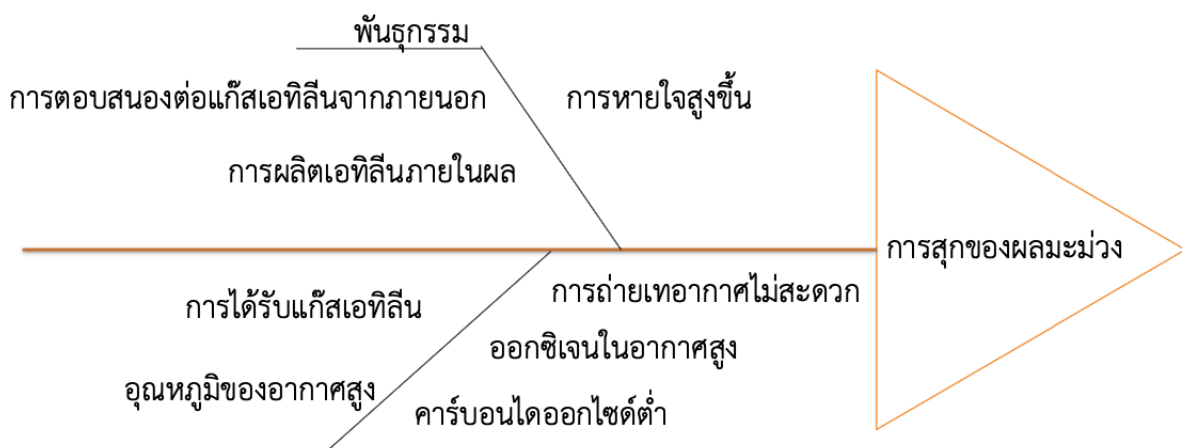
ผลมะม่วงน้ำดอกไม้สุกช้ากว่าเวลาขนส่ง

2. นักเรียนยกตัวอย่างปัญหาคนละ 1 ปัญหา และให้เพื่อน ๆ ร่วมกันคิดว่าถ้าจะทำโครงการเทคโนโลยีมาแก้ปัญหาควรจะทำโครงการอะไร

ขั้นสอน

3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน เพื่อทำโครงการ
4. ครูมอบหมายให้แต่ละกลุ่มทำใบงานที่ 5.1 เรื่องนำเสนอปัญหา โดยพูดคุยและนำเสนอปัญหาที่ตนเองค้นพบในชีวิตประจำวันคนละ 3 ปัญหา
5. แต่ละกลุ่มคัดเลือกปัญหาที่น่าสนใจในการทำโครงการกลุ่มละ 1 ปัญหา
6. ครูยกตัวอย่างการใช้แผนผังก้างปลาในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

สภาพแวดล้อมในการเก็บรักษา

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้ผังก้างปลาในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่ตนเองเลือก
8. นักเรียนระบุสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ให้ชัดเจน และนำเสนอที่ละกลุ่ม

9. ครูให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการระบุปัญหา
10. นักเรียนสรุปปัญหาลงในใบงานและนำเสนอ
ชั้นสรุป
11. นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นเรื่องการนำเสนอปัญหาและหัวข้อโครงการ
12. ครูสรุปในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมที่ยังไม่ครบถ้วน

7.การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน	แบบทดสอบก่อนเรียน	-
ตรวจใบงาน	ใบงานที่ 5.1 นำเสนอปัญหา	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75
ประเมินคุณลักษณะและความสามารถ	แบบประเมินคุณลักษณะและความสามารถ	ระดับคุณภาพตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

8.สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เว็บไซต์สื่อการเรียนการสอน www.dt.nattapon.com
2. หนังสือเรียนวิชาการออกแบบและเทคโนโลยี (สสวท.) ม.4

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

ปัญหา และอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข / แนวทางการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐพล บัวอุไร)

ความคิดเห็นของผู้นิเทศ

1. องค์ประกอบของแผนการสอนมีความครบถ้วนสมบูรณ์.....
2. สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง.....

ลงชื่อ.....
(นางสาวจิรภิญญา วงษ์ตรีศรี)
ผู้นิเทศ

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง โครงการงานกับการแก้ปัญหา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบข้อที่ถูกต้องมากที่สุด

พิจารณาทศตย่อโครงการงานต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 1-5

โครงการงานสะเต็มศึกษาเรื่องเครื่องมือการเก็บมังคุด มีวัตถุประสงค์เพื่อประดิษฐ์ตะขอเก็บมังคุดที่ทำให้เก็บมังคุดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เป็นโครงการที่ประเภทสิ่งประดิษฐ์ที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถเก็บมังคุดได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยการนำเครื่องมือการเก็บมังคุดที่ประดิษฐ์ขึ้นไปทดลองเก็บมังคุดเปรียบเทียบกับการใช้ตะขอเก็บมังคุดแบบธรรมดา พบว่า เครื่องมือการเก็บมังคุดที่ประดิษฐ์ขึ้นสามารถเก็บมังคุดได้มากกว่าแบบธรรมดาร้อยละ 8 ในเวลาที่ใช้ในการเก็บมังคุด 1 ชั่วโมง

1. ปัญหาของโครงการงานนี้คืออะไร

- ก. การเก็บมังคุดที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- ข. เกษตรกรไม่มีเครื่องมือเก็บมังคุด
- ค. ตะขอเก็บมังคุดแบบเดิมไม่เพียงพอ
- ง. ผลผลิตของมังคุดมีจำนวนมากทำให้เก็บไม่ทัน

ตอบ ก. การเก็บมังคุดที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์คือเพื่อประดิษฐ์ตะขอเก็บมังคุดที่ทำให้เก็บมังคุดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. โครงการงานนี้เป็นโครงการประเภทใด

- ก. โครงการงานประเภททดลอง
- ข. โครงการงานประเภทสำรวจ
- ค. โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์
- ง. โครงการงานประเภทนวัตกรรมใหม่

ตอบ ค. โครงการงานประเภทสิ่งประดิษฐ์ เพราะผู้จัดทำโครงการงานได้ประดิษฐ์ตะขอเก็บมังคุดขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับเกษตรกร

3. ตัวแปรตามของโครงการงานนี้คืออะไร

- ก. รูปแบบตะขอที่ประดิษฐ์ขึ้น
- ข. ประสิทธิภาพของตะขอที่ประดิษฐ์ขึ้น
- ค. เวลาที่ใช้ในการเก็บมังคุด
- ง. จำนวนมังคุดที่เก็บได้ใน 1 ชั่วโมง

ตอบ ข. ประสิทธิภาพของตะขอที่ประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งหมายถึงจำนวนมังคุดที่เก็บเกี่ยวได้ในเวลา 1 ชั่วโมงเมื่อเทียบกับตะขอแบบเดิม

4. หากใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมร่วมด้วย โครงการงานนี้จะเป็นโครงการงานที่สอดคล้องกับสาขาใด

- ก. โครงการงานวิทยาศาสตร์
- ข. โครงการงานคณิตศาสตร์

ค. โครงการงานคอมพิวเตอร์

ง. โครงการงานสะสมเต็มศึกษา

ตอบ ง. โครงการงานสะสมเต็มศึกษา เพราะมีองค์ประกอบครบถ้วนทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และการออกแบบเชิงวิศวกรรม

5. ถ้านักเรียนเป็นผู้ทำโครงการนี้จะเขียนข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อยอดโครงการนี้อย่างไร

ก. พัฒนาโครงการสิ่งประดิษฐ์นี้ให้สามารถเก็บมั่งคุดให้ดียิ่งขึ้น

ข. พัฒนาโครงการสิ่งประดิษฐ์นี้ให้มีน้ำหนักเบา แข็งแรง ทนทาน

ค. พัฒนาโครงการสิ่งประดิษฐ์นี้ให้มีต้นทุนการผลิตที่ถูกลง

ง. พัฒนาโครงการสิ่งประดิษฐ์นี้ให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตชนิดอื่นๆ ได้

ตอบ ง. พัฒนาโครงการสิ่งประดิษฐ์นี้ให้สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตชนิดอื่นๆ ได้ เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตประเภทอื่นๆ ได้

พิจารณาทศตย่อโครงการต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 6-10

โครงการ เรื่องสเปรย์หอมไล่ยุงจากตะไคร้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการนำทรัพยากรในธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพื่อป้องกันยุงลายที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก เนื่องจากฤดูฝนในแต่ละปีนั้นมีผู้ป่วยและเสียชีวิตจากไข้เลือดออกเป็นจำนวนมาก ผู้จัดทำโครงการจึงได้ระบุปัญหา ค้นหาข้อมูล และออกแบบวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันยุงลาย ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสารสกัดจากตะไคร้นั้นสามารถนำมากำจัดยุงได้ และมีกลิ่นหอม

6. ปัญหาของโครงการนี้คืออะไร

ก. การระบาดของยุงลายในฤดูฝน

ข. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์

ค. ไข้เลือดออกระบาด

ง. ต้องการสารกำจัดยุงที่มีกลิ่นหอม

ตอบ ก. การระบาดของยุงลายในฤดูฝน ซึ่งเป็นปัญหาที่จะนำมาซึ่งโรคไข้เลือดออก

7. โครงการนี้เป็นโครงการประเภทใด

ก. โครงการประเภทนวัตกรรมใหม่

ข. โครงการประเภทสำรวจ

ค. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

ง. โครงการประเภททดลอง

ตอบ ง. โครงการประเภททดลอง โดยการนำสารสกัดจากตะไคร้มาทดสอบการไล่และกำจัดยุงลาย

8. ตัวแปรต้นของโครงการนี้คืออะไร

ก. จำนวนยุงลายที่กำจัดได้

ข. สารสกัดจากตะไคร้

ค. จำนวนผู้ที่เป็นไข้เลือดออก

ง. ปริมาณสารสกัดจากตะไคร้ที่นำมาใช้

ตอบ ข. สารสกัดจากตะไคร้ คือตัวแปรที่นำมาศึกษาและส่งผลต่อการกำจัดยุงลาย

9. ตัวแปรตามของโครงการนี้เป็นคืออะไร

ก. จำนวนยุงลายที่กำจัดได้

ข. สารสกัดจากตะไคร้

ค. จำนวนผู้ที่เป็นไข้เลือดออก

ง. ปริมาณสารสกัดจากตะไคร้ที่นำมาใช้

ตอบ ก. จำนวนยุงลายที่กำจัดได้ เป็นตัวแปรที่เกิดจากการนำสารสกัดจากตะไคร้ไปทดลองใช้

10. หากโครงการนี้เป็นโครงการส่งเสริมศึกษา ควรจัดอยู่ในประเภทใดของโครงการส่งเสริมศึกษา

ก. โครงการส่งเสริมศึกษาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ข. โครงการส่งเสริมศึกษาที่เกี่ยวกับการเกษตร

ค. โครงการส่งเสริมศึกษาที่เกี่ยวกับพลังงาน

ง. โครงการส่งเสริมศึกษาที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้งาน

ตอบ ง. โครงการส่งเสริมศึกษาที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้งาน โดยนำองค์ความรู้ด้านสมุนไพรมาสกัดเป็นสารสกัดตะไคร้เพื่อไล่ยุง

ใบงานที่ 5.1
เรื่อนำเสนอปัญหา

คำชี้แจง นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน เพื่อทำโครงการ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. ประเด็นปัญหาที่สนใจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ประเด็นปัญหาที่เลือกมาทำโครงการ

.....

.....

3. ผังก้างปลา

4. โครงการที่จะทำคือ

.....

.....

แบบประเมินสมรรถนะผู้เรียน 5 ด้าน

คำชี้แจง ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการเรียนการสอนและนอกเวลาเรียน
แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

สมรรถนะที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	1	2	3
1. ความสามารถในการสื่อสาร			
1.1 มีความสามารถในการรับ-ส่งสาร			
1.2 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ของตนเองโดยใช้ภาษาอย่างเหมาะสม			
1.3 ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม			
2. ความสามารถในการคิด			
2.1 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อการสร้างองค์ความรู้			
2.2 มีความสามารถในการคิดเป็นระบบเพื่อการสร้างองค์ความรู้			
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา			
3.1 แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล			
3.2 แสวงหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา			
3.3 ตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น			
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต			
4.1 ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสัมพันธ์อันดี			
4.2 มีวิธีแก้ไขความขัดแย้งอย่างเหมาะสม			
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี			
5.1 เลือกใช้ข้อมูลในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม			
5.2 เลือกใช้ข้อมูลในการทำงานและอยู่ร่วมกันอย่างเหมาะสม			

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรม

ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	3
ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	2
ปฏิบัติบางครั้ง	1

สรุปผลการประเมิน

36 – 25 คะแนน	ดีมาก
24-13 คะแนน	ดี
12-1 คะแนน	พอใช้